

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет іноземної філології

Кафедра німецької філології

СИЛАБУС

навчально – педагогічної практики

підготовки

бакалавра

спеціальності

014 Середня освіта (Мова і література

(німецька))

освітньо-професійної програми Середня освіта. Німецька мова

Луцьк – 2021

Силабус навчально-педагогічної практики підготовки бакалавра, 01 Освіта /Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (німецька)), за освітньо–професійною програмою Середня освіта. Німецька мова.

Розробники: Близнюк Л. М., доцент кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук.

Силабус навчально-педагогічної практики затверджено на засіданні кафедри німецької філології

протокол № 1 від 27 серпня 2021р.

Завідувач кафедри: _____ (Застровська С. О.)

Луцьк 2021

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Мова і література (німецька)). Середня освіта. Німецька мова бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 180/6		Рік навчання: 2
		Семестр: 3, 4
ІНДЗ: -		Лекції: -
		Семінарські: -
		Самостійна робота: 170 год.
	Консультації: 10 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання	німецька, українська	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Близнюк Людмила Миколаївна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	-
Посада	доцент кафедри німецької філології
Контактна інформація	м.т. 050 1412593
	luda_blysnjuk@ukr.net bluzniuk.luda@eenu.edu.ua
Дні занять	Розклад занять: http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi
	Усі запитання щодо курсу можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі, а також через чат

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Навчально-педагогічна практика є обов'язковим компонентом професійної підготовки освітньо-професійної програми. складовою частиною дисциплін за професійним спрямуванням. Навчально-педагогічну практику студенти проходять впродовж 3 та 4 семестрів без відриву від навчального процесу. Практику студенти проходять після того як вони отримали фундаментальні фахові, психолого-педагогічні та соціально-гуманітарні знання.

За час проходження навчально-педагогічної практики студенти отримують первинний досвід педагогічної діяльності.

2. Пререквізити.

Навчально-педагогічна практика є важливою ланкою у професійній підготовці фахівця для роботи в закладах освіти, зокрема вчителя німецької та англійської мов закладу середньої освіти для базової школи. Практика інтегрується з дисциплінами, які вивчаються згідно навчального плану: педагогікою, психологією, методикою навчання німецької мови в закладах загальної середньої освіти, вікова психологія з основами гігієни, психолого-педагогічною практикою.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Метою курсу є підготовка студентів до реалізації професійних функцій (комунікативно-навчальної, розвиваючої, виховної, естетичної, конструктивно-плануючої, організаторської) вчителя німецької та англійської мов, забезпечуючи їх необхідними знаннями та вміннями організації навчально-педагогічного процесу в закладах середньої освіти для базової школи, з теорії та практики викладання іноземної мови, розвиваючи методичні вміння та вміння самостійного методичного дослідження.

Основними завданнями навчальної-педагогічної практики є:

- спостереження за навчальним-виховним процесом на уроках німецької мови, ведення щоденника спостережень.
- ознайомлення з плануванням навчального процесу вчителем німецької мови (календарний план, план-конспект уроків).
- вивчення передового педагогічного досвіду вчителів у школах, де студенти проходять практику.
- ознайомлення з веденням класної документації, зокрема заповнення журналу.
- набуття практичних навиків та вмінь при виконанні конкретних практичних завдань із керованого спостереження.
- розвиток вмінь аналізувати власну роботу та вміння аналізувати етапи планування та проведення уроків згідно вимог до планування уроку з німецької мови.
- вивчення досвіду організації навчально-виховної роботи в класі з інклюзивним навчанням.

4. Результати навчання (компетентності).

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні володіти такими **компетентностями:**

4.1. Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати спеціалізовані та практичні завдання в галузі методики та

дидактики в процесі професійної діяльності або в процесі подальшого навчання, що передбачає застосування теоретичних та практичних знань, навиків та вмінь.

4.2. Загальні компетентності:

- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні **(ЗК 1)**.
- Здатність спілкуватися державною мовою (в усній і письмовій формах) на професійному рівні **(ЗК 2)**
- Здатність до вираження національної культурної ідентичності, осмислення історії у контексті розвитку соціальних інституцій та груп, виявлення поваги до багатоманітності й мультикультурності у суспільстві; зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, техніки і технологій **(ЗК 3)**
- Знання та розуміння предметної галузі для здійснення професійної діяльності **(ЗК 4)**
- Здатність вчитися, опановувати нові знання й застосовувати їх у практичних ситуаціях, використовуючи інформацію з різних джерел **(ЗК 5)**.
- Здатність спілкуватися іноземними мовами, працювати в міжнародному контексті **(ЗК 6)**.
- Здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу та синтезу **(ЗК 7)**.
- Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми, бути ініціативним і генерувати нові ідеї **(ЗК 8)**.
- Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, толерантного та взаємоввічливого спілкування з представниками інших професійних груп із дотриманням професійної етики **(ЗК 9)**.
- Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети **(ЗК 10)**
- Здатність проведення досліджень на належному рівні **(ЗК 11)**.

4.3. Фахові компетентності:

- Здатність усвідомлювати структуру педагогічної науки та їх теоретичних основ **(ФК 1)**.
- Здатність використовувати в професійній діяльності знання про німецьку та англійську мови як особливу знакову систему, їхню природу, функції, рівні **(ФК 2)**.
- Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрових

різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя **(ФК 3)**.

- Здатність
послугуватися в професійній діяльності знаннями про історико-культурні особливості країн, мова яких вивчається, основні періоди розвитку німецькомовної літератури **(ФК 4)**.
- Здатність планувати та організовувати освітній і виховний процес з урахуванням вікових, індивідуальних та соціально-психологічних особливостей, прогнозувати його результати, використовуючи різні види й форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів **(ФК 5)**.
- Здатність моделювати зміст навчання задля формування в учнів ключових компетентностей, добирати й ефективно використовувати сучасні методики й технології навчання **(ФК 6)**.
- Здатність користуватися наявними та створювати (за потреби) нові навчально-методичні матеріали, зокрема електронні освітні ресурси, використовувати цифрові технології в освітньому процесі **(ФК 7)**.
- Здатність здійснювати об'єктивний контроль, оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу **(ФК 8)**.
- Здатність розвивати в учнів критичне мислення та формувати ціннісне ставлення, використовувати стратегії роботи з учнями, які мотивують та сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності **(ФК 9)**.
- Здатність підтримувати осіб з особливими освітніми потребами та створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища; обирати освітні технології виховання з врахуванням вікових та індивідуальних особливостей розвитку і потреби учнів, а також забезпечити просування індивідуальними освітніми траєкторіями **(ФК 10)**.
- Здатність організовувати безпечний навчально-виховний процес, пропагувати здоровий спосіб життя; планувати й проводити години класного керівника; організовувати виховні заходи, планувати виховну роботу в позашкільних закладах освіти, оздоровчих таборах **(ФК 11)**.
- Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної та наукової діяльності: визначати індивідуальні професійні потреби, знаходити умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя; виконувати наукові фахові дослідження з іноземних мов та методики їх викладання, а також оприлюднювати їхні результати **(ФК 12)**.

4.4. Результати навчання:

- Осмислене основні завдання педагога-вчителя, який володіє фаховими знаннями і здатен незалежно мислити, відповідально діяти та вирішувати

професійні й практичні завдання у галузі освіти / педагогіки, пов'язані з викладанням німецької й англійської мов у закладах загальної середньої освіти для базової школи із застосуванням інноваційних підходів, доцільних методів і технологій зорієнтованого компетентнісного та інтегрованого навчання, виховання і розвитку учнів **(ПРН 1)**.

- Вільно спілкується з професійних питань із фахівцями та нефахівцями (в тому числі представниками інших культур) державною та/або іноземними мовами усно й письмово з метою використання їх для організації й управління освітнім процесом **(ПРН 2)**.
- Вміє ефективно працювати з інформацією: збирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, впорядковувати, класифікувати, систематизувати, критично аналізувати й інтерпретувати її; цікавитися й користуватися сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями, апаратними та програмними засобами інформатизації в освіті **(ПРН 3)**.
- Аналізує можливості особистого професійного розвитку, визначає його оптимальний зміст і форми, здійснює моніторинг власної педагогічної діяльності, планує процес свого подальшого навчання й самоосвіти **(ПРН 4)**.
- Розуміє фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства; вміє зберігати й примножувати його моральні, наукові цінності і досягнення **(ПРН 5)**.
- Використовує різні види ораторських виступів, ефективно планує виступи та добирає матеріал, оперує методикою підготовки та виголошення промови, володіє основами техніки мовлення, вміє фахово вести розгорнутий монолог/діалог та уміло застосовувати вербальні та невербальні засоби спілкування **(ПРН 6)**.
- Використовує інформаційні та комунікаційні технології для підбору доцільних форм, методів та засобів навчання, відповідно до мети і завдань навчального заняття, вікових та інших індивідуальних особливостей учнів **(ПРН 7)**.
- Знає й розуміє систему мови і вміє застосовувати ці знання у професійній освітній діяльності **(ПРН 8)**.
- Володіє принципами, технологіями і прийомами створення усних і письмових текстів різних жанрів державною та іноземними мовами **(ПРН 9)**.
- Здійснює аналіз мовних одиниць рідної та іноземних мов, визначає їхню взаємодію та характеризує мовні явища і процеси, що їх зумовлюють **(ПРН 10)**.
- Аналізує й інтерпретує твори німецькомовної художньої літератури, визначає їхню специфіку й місце в літературному процесі **(ПРН 11)**.
- Ефективно використовує іноземні мови в усній та письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання

комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя **(ПРН 12)**.

- Здійснює управління процесом виховання; добирає методи й прийоми виховання; застосовує індивідуальну, групову та масову форми виховної роботи; вміє планувати й проводити години класного керівника, виконувати його обов'язки, організовувати виховні заходи, співпрацювати з сім'ями учнів, залучати активну громадськість до процесу виховання, здійснювати виховну роботу в позашкільних закладах освіти, планувати виховну роботу в оздоровчих таборах **(ПРН 13)**.
- Здійснює планування та організацію освітнього процесу з урахуванням психологічних і фізіологічних особливостей учнів, їхніх потреб та інтересів, а також специфіки навчального предмету **(ПРН 14)**.
- Використовує способи самозбереження психічного здоров'я, конструктивно та безпечно взаємодіє з учасниками освітнього процесу, запобігає конфліктам в освітньому процесі **(ПРН 15)**.
- Вміє взаємодіяти, враховуючи культурні та особистісні відмінності співрозмовників, принципи недискримінації й поваги до відмінностей та підходів, визначених цілями сталого розвитку **(ПРН 16)**.
- Створює умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища, здійснює педагогічну підтримку осіб з особливими освітніми потребами **(ПРН 17)**.
- Дотримується під час навчально-виховного процесу нормативно-правових актів у галузі освіти, рекомендацій зі збереження здоров'я школярів **(ПРН 18)**.
- Ефективно організовує освітній процес відповідно до вимог законодавства, застосовує різні види та форми навчально-пізнавальної діяльності учнів, раціонально використовує навчальний час; обирає освітні технології виховання відповідно до цілей і завдань сучасної освіти **(ПРН 19)**.
- Здійснює оцінювання результатів навчання із дотриманням відповідних критеріїв та принципів академічної доброчесності, аналізує результати навчання учнів та забезпечує самооцінювання та взаємооцінювання учнів **(ПРН 20)**.

5. Структура навчальної дисципліни

Організація практики.

Навчально-педагогічна практика на другому курсі проходить без відриву від навчального процесу згідно розкладу. Студенти проходять практику в третьому та четвертому семестрах в закладах загальної середньої освіти, які визначені базами практик відповідно до Угоди про співпрацю.

3 семестр		
Тема, план	Завдання	Кількість балів
1.Настановча конференція	Обговорення вимог та завдань проходження навчально-педагогічної практики.	-
2. Інструктаж з техніки безпеки.	Ознайомлення з інструктажем з техніки безпеки.	
3.Планування навчального процесу на рік, семестр, урок. Ведення журналу.	Ознайомлення з видами планів, їх аналіз, запис у щоденник спостережень.	10 балів
Виконання практичних завдань:		20 балів
4.Вивчення досвіду роботи в класах з інклюзивним навчанням	Ознайомлення з планом роботи помічника вчителя, аналіз, запис у щоденник спостережень	10 балів
5.Мовленнєві навички – навчання аудіюванню	Спостереження за послідовністю видів діяльності, зосереджених на слуханні. Підведення підсумків спостереження.Аналіз уроку	
6.Мовленнєві навички – навчання читанню	Спостереження за послідовністю видів роботи, зосереджених на читанні. Узагальнення підсумків. Запис аналізу у щоденник спостережень спостереження. Запис аналізу у щоденник спостережень	
4 семестр		
7.Мовленнєві навички – Навчання письму	Спостереження за послідовністю видів роботи, зосереджених на письмі. Узагальнення підсумків. Запис аналізу у щоденник спостережень.	
8. Мовленнєві навички – Навчання мовленню	Спостереження за послідовністю видів роботи, зосереджених на мовленнєвій діяльності. Узагальнення підсумків спостереження. Запис аналізу у щоденник спостережень.	10 балів
9.Робота з матеріалом	Вивчення матеріалів, які використовуються на уроці, і способи їх використання. Розробка системи вправ до однієї з тем. Узагальнення підсумків спостереження. Запис аналізу у щоденник спостережень.	
10.Аналіз помилок та робота над помилками. Методи виправлення помилок та підвищення грамотності у певному контексті	Спостереження за методами виправлення помилок та підвищення грамотності у певному контексті. Узагальнення підсумків спостереження. Запис у щоденник спостережень.	
11.Тестування та оцінка Оцінка прогресу учнів. Виставлення оцінок в журнал.	Спостереження за оцінюванням прогресу учнів. Оцінка ступеню відповідності конкретним навчальним контекстам і навчальному плану, а також ефективності оцінки. Узагальнення підсумків спостереження. Запис у щоденник спостережень.	20 балів
12.Індивідуальні завдання	Самостійна робота. Виконання індивідуальних завдань (по три в кожному семестрі), які	30 балів

	покликані поглибити розуміння раніше вивченого на практичних заняттях навчального матеріалу. Зміст індивідуальних завдань конкретизується і уточнюється під час проходження практики керівниками від навчального підрозділу і бази практики, викладачем методики та ментором.	
13. Підсумок проходження практики.	Аналіз практики. Звіт про навчально-педагогічну практику. Захист практики.	

IV. Політика оцінювання

Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. Хід виконання студентами програми навчально-педагогічної практики здійснюється за допомогою поточного і підсумкового форм контролю. Методами поточного контролю є: щоденник з практики (ведеться на базі практики; практичні завдання керованого спостереження (виконуються на базі практики, а їх результати обговорюються у навчальному підрозділі); індивідуальні завдання (виконуються на базі практики). Основним методом підсумкового контролю є щоденник спостережень, який кожен студент заповнює індивідуально, записуючи аналіз і висновки поставлених завдань підсумковий звіт з практики. Поточний контроль виконання студентом програми навчальної практики (практичних завдань керованого спостереження). Поточний контроль виконання студентом індивідуальних завдань здійснює ментор (вчитель німецької мови). Контроль за веденням щоденника з практики здійснює керівник-методист бази практики та керівник-методист навчального підрозділу. Контроль за веденням щоденника спостережень здійснює керівник-методист навчального підрозділу, враховуючи звіт ментора про результати діяльності студента-практиканта. Підсумковий контроль виконання студентом програми навчальної практики здійснює керівник-методист з навчальної практики підрозділу, враховуючи звіт ментора про результати діяльності студента-практиканта. Результати практики підводяться на підсумковій конференції. Оцінка з практики враховується на рівні з іншими оцінками, які характеризують успішність студента. Студент, що не виконав програму практики і отримав незадовільний відгук на базі практики, направляється на практику вдруге, в період канікул, або відраховується з навчального закладу. Документація має бути здана впродовж 7 днів після завершення навчально-педагогічної практики.

Основними обов'язками студентів є:

- Відвідувати базу практики відповідно до розкладу навчально-перекладацької практики
- Ознайомитися з документацією школи, класу, планами.
- Надавати посильну допомогу вчителям німецької мови
- Вести спостереження за діяльністю вчителя та учнів на уроках німецької мови, виконуючи практичні завдання і вести щоденник спостережень.
- Брати активну участь в обговоренні результатів спостереження

- Виконувати індивідуальні завдання
- Ознайомитися з навчальним процесом в класах з інклюзією і вивчити завдання вчителів-асистентів.
- В установлений термін звітувати про хід практики та її результати
- Дотримуватися правил техніки безпеки, внутрішнього розпорядку бази практики, етики взаємовідносин між учасниками практики
- Подати звіт про практику та щоденник спостережень.

Студентам можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування врегульований [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки](#). Згідно встановленого порядку можуть бути визнаними результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю в цілому (але не більше 6 кредитів за навчальний рік), так і його окремому змістовому модулю, темі (темам), які передбачені цим силабусом.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всіма видами навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

V. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Близнюк Л.М., Хомік О.В. Педагогічна практика з іноземної мови в середній школі. Метод. рек. для проведення пед. практики зі студ. IV та V курсів ф-ту романо-германської філології спец. «Англійська мова та література» і «Німецька мова та література». – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. у-ту ім. Лесі Українки. 2006. 52 с.
2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. Наук. ред. укр. видання С.Ю. Ніколаєва. Переклад з англ. - К.: Ленвіт, 2003. 273 с.
3. Квасова О.Г. Основи тестування іншомовних навичок і вмінь. - К.: Ленвіт, 2009. 119 с.
4. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / Кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2002. 328 с.

5. Морська Л.І. Інформаційні технології у навчанні іноземних мов: Навчальний посібник. Тернопіль: Астон, 2008. 256 с.
6. Парламент ухвалив новий Закон України «Про освіту» URL: <http://osvita.ua/school/reform/57234/>.
7. Проект на занятті з німецької мови // Deutsch, 2010. - №45(245). –с.3 – 9.
8. Funk Hermann, Kuhn Christina, Skiba Dirk, Spaniel-Weise Dorothea, Reiner E. Wicke. DLL 4. Aufgaben, Übungen, Interaktionen. München : Klett-Langenscheidt. Goethe-Institut. 2014. 184 S.
9. Rüdiger Grotjahn, Karin Kleppin. DLL 7. Prüfen, Testen, Evaluieren. München : Klett-Langenscheidt. Goethe-Institut. 2015. 176 S.
10. Karin Ende, Rüdiger Grotjahn, Karin Kleppin, Imke Mohr. DLL 6. Curriculare Vorgaben und Unterrichtsplanung. München : Klett-Langenscheidt. Goethe-Institut. 2013. 152 S.

VI. Додаткові джерела:

1. Р а м к о в а П р о г р а м а з і н о з е м н о ї м о в и п р о ф е с і й н о г о с п і л к у в а н н я д л я в и щ и х н а в ч а л ь н и х з а к л а д і в У к р а ї н и / Л. С. А з з о л і н і, С. М. А м е л і н а, В. А. Г а м а н ю к, Н. П. Ж д а н о в а. К и ї в: Л е н в і т, 2014. 136 с.
2. Б о р и с к о Н. Ф. С а м с е б е м е т о д и с т и л и с о в е т ы и з у ч а ю щ е м у и н о с т р а н н ы е я з ы к и / Н. Ф. Б о р и с к о. К.: "Ф и р м а "И н к о с". 2001. 267 с.
3. Г а л ь с к о в а Н. Д. С о в р е м е н н а я м е т о д и к а о б у ч е н и я и н о с т р а н н ы м я з ы к а м / Н. Д. Г а л ь с к о в а. М.: А р к т и. 2003. 192 с.
4. К о п ы л о в а В. В. М е т о д и к а п р о е к т н о й р а б о т ы н а у р о к а х а н г л и й с к о г о я з ы к а. М.: Д р о ф а, 2004. 96 с.
5. <http://www.goethe.de/ins/ua/de/kie/lhr/mat/sdu.html>
6. www.cornelsen.de
7. www.hueber.de
8. www.klett.de